

Het Basisvaardigheden akkoord

Helmond - de Peel

2026 - 2030

"Iedereen doet mee. Nu en in de toekomst"

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Beperkte basisvaardigheden in Helmond – de Peel	4
3.	Basisvaardigheden in Helmond – de Peel	5
3.1.	Missie, visie en doel	5
3.2.	Doelgroep	5
3.3.	Thema's	5
3.4.	Actielijnen en acties	6
3.4.1.	Gemeenten pakken regie met een integrale aanpak van basisvaardigheden	6
3.4.2.	Gezamenlijke aanpak werkenden en werkzoekenden	7
3.4.3.	Werken aan sterke digiTaalnetwerken	8
3.4.4.	Lerende aanpak	9
3.5.	Wanneer hebben wij ons doel gehaald	10
3.6.	Monitoring en effectmeting	10
4.	Hoe werken we samen?	11
4.1.	Hoe sturen we?	11
4.2.	Overzicht wie doet wat	11
5.	Financiën	13
6.	Ondertekening wethouders	14

1. Inleiding

Iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving. Daarvoor zijn goede basisvaardigheden van groot belang. Kunnen lezen, schrijven, rekenen en omgaan met digitale middelen zijn vaardigheden die inwoners dagelijks nodig hebben om zelfstandig te kunnen functioneren, zich te ontwikkelen, werk te vinden en te behouden en mee te doen in de samenleving. Toch zijn deze vaardigheden niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het herkennen en aanpakken van laaggeletterdheid en beperkte basisvaardigheden vraagt daarom blijvende aandacht en een gezamenlijke aanpak.

De gemeenten Helmond, Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Geldrop-Mierlo, Laarbeek en Someren werken met dit basisvaardigheden akkoord aan het versterken van basisvaardigheden en het terugdringen van laaggeletterdheid.

Voor de periode 2026-2030 hebben de gemeenten gezamenlijk het Regionaal Programma Basisvaardigheden Helmond-De Peel opgesteld. Met dit programma spreken de gemeenten een gezamenlijke ambitie uit: inwoners de mogelijkheid bieden om hun basisvaardigheden te versterken en laaggeletterdheid en beperkte basisvaardigheden eerder te herkennen, te erkennen en aan te pakken. Daarbij richten we ons op taal, rekenen en digitale vaardigheden, samenhang tussen deze vaardigheden maar ook op integrale samenwerking om de doelgroep te bereiken.

Het regionale programma biedt een gezamenlijk kader voor de samenwerking binnen Helmond-De Peel. Tegelijkertijd is er ruimte voor lokale invulling. Iedere gemeente heeft haar eigen opgaven, inwoners, maatschappelijke partners en uitvoeringspraktijk. Door regionaal samen te werken waar dit meerwaarde biedt en lokaal ruimte te houden waar dit nodig is, versterken we de aanpak van basisvaardigheden in de hele regio.

Het programma is in samenwerking tot stand gekomen, met ondersteuning van Stichting Lezen en Schrijven. De gezamenlijke ambitie en afspraken in dit programma vormen de basis voor de regionale samenwerking in de periode 2026-2030.

Het Regionaal Programma Basisvaardigheden wordt ter vaststelling voorgelegd aan de colleges van de deelnemende gemeenten. Na vaststelling wordt het programma door de portefeuillehouders van de regiogemeenten ondertekend. Daarmee spreken de gemeenten gezamenlijk uit zich in de periode 2026-2030 in te zetten voor een regio waarin iedereen de kans krijgt om basisvaardigheden te ontwikkelen en mee te doen.

2. Beperkte basisvaardigheden in Helmond – de Peel

Volwassenen hebben beperkte basisvaardigheden als zij moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Dit betekent niet dat zij analfabeet zijn. Zij kunnen wel lezen en schrijven, maar niet goed genoeg om volledig mee te doen in de samenleving. Vaak hebben zij ook beperkte digitale vaardigheden. Dit kan het lastig maken om een computer, smartphone of online formulieren te gebruiken. Juist deze digitale vaardigheden zijn steeds belangrijker om mee te kunnen doen in de samenleving. Veel zaken met de overheid, zorginstanties en andere organisaties worden tegenwoordig online geregeld. Beperkte basisvaardigheden kunnen gevolgen hebben in het dagelijks leven. Zo is het soms lastiger om werk te vinden, geldzaken te regelen of belangrijke informatie te begrijpen.

In Nederland hebben 3 miljoen mensen van 16 tot en met 75 jaar beperkte basisvaardigheden. Dat is ongeveer 22% van onze bevolking. Het merendeel (58%) heeft Nederlands als moedertaal. In Helmond – de Peel heeft ongeveer 20% van de inwoners tussen de 16 en 75 jaar moeite met basisvaardigheden,

Het gaat om naar schatting 39.200 inwoners, waarvan 65% (25.500 inwoners) Nederlands als moedertaal heeft (NT1) en 35% (13.700 inwoners) Nederlands als tweede taal heeft (NT2).

	Inwoners met beperkte basisvaardigheden tussen de 16 en 75 jaar		Waarvan inwoners met Nederlands als moedertaal (NT1)		Waarvan inwoners met Nederlands als tweede taal (NT2)	
	%	Aantallen	%	Aantallen	%	Aantallen
Nederland	22%	2.956.200	58%	1.709.200	42%	1.247.000
AMR incl. Helmond	20%	39.200	65%	25.500	35%	13.700
Asten	17%	2.200	73%	1.600	27%	600
Deurne	19%	4.700	77%	3.600	23%	1.100
Geldrop - Mierlo	6%	1.800	66%	1.200	34%	600
Gemert - Bakel	21%	4.900	74%	3.600	26%	1.300
Helmond	27%	19.500	53%	10.400	47%	9.100
Laarbeek	8%	1.400	80%	1.100	20%	300
Someren	32%	4.800	75%	3.600	25%	1.200

Uit [onderzoek van het CBS](#) blijkt dat alle gemeenten in onze arbeidsmarktregio inwoners hebben die moeite hebben met taal, rekenen of werken met de computer.

De helft van alle inwoners met beperkte basisvaardigheden woont in de gemeente Helmond. In die gemeente zien we dat de groep inwoners met Nederlands als tweede taal (NT2) groter is dan landelijk gemiddeld. De andere helft woont in gemeenten Asten, Deurne, Geldrop – Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren. Hier zien we juist dat de groep inwoners met Nederlands als moedertaal (NT1) ver boven het landelijk gemiddelde uitkomt als het om beperkte basisvaardigheden gaat. Er zijn in deze gemeenten ook inwoners met beperkte basisvaardigheden en Nederlands als tweede taal (NT2), maar de omvang van die groep is kleiner dan landelijk gemiddeld. In gemeente Helmond is de groep inwoners met beperkte vaardigheden en Nederlands als eerste taal (NT1) ook groter dan de groep met beperkte basisvaardigheden en Nederlands als tweede taal (NT2).

Kijken we naar leeftijd, dan zien we in Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren 2 groepen opvallen die ongeveer even groot zijn:

- Inwoners met Nederlands als moedertaal tussen de 28 – 65 jaar
- Inwoners met Nederlands als moedertaal tussen de 66 – 75 jaar

Onderzoek laat zien dat inwoners vaardigheden verliezen, als ze die vaardigheden niet in het dagelijks leven blijven gebruiken. In een gemeente met een vergrijzende bevolking zien we daarom vaak dat een grotere groep inwoners moeite heeft met basisvaardigheden.

3. Basisvaardigheden in Helmond – de Peel

3.1. Missie, visie en doel

Wij streven naar een inclusieve samenleving waarin iedereen naar vermogen kan meedoen. En daarom investeren wij in het verbeteren van de brede basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) van kwetsbare inwoners.

Zo dragen we bij aan het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners. We helpen hen om hun kansen op de arbeidsmarkt te verbeteren en we voorkomen samen dat ouders met beperkte basisvaardigheden dat overdragen aan hun kinderen.

Ons doel is dat we meer inwoners in een kwetsbare positie willen bereiken en helpen met onze gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden.

3.2. Doelgroep

We volgen het wettelijk kader van de Wet Educatie Beroepsonderwijs. Het aanbod volwasseneneducatie in Helmond – de Peel is toegankelijk voor alle volwassenen (18+) die niet inburgeringsplichtig zijn.

We merken dat het vrij goed lukt om inwoners te bereiken die Nederlands als tweede taal hebben. Om te kunnen sturen leggen we daarom focus op groepen (NT1 en NT2) die zich in een kwetsbare positie bevinden. De inwoner bevindt zich in een kwetsbare positie wanneer deze door persoonlijke omstandigheden ondersteuning of voorzieningen binnen het sociaal domein nodig heeft. Het maakt daarbij niet uit of de inwoner deze ondersteuning of voorzieningen daadwerkelijk gebruikt.

Daarbij gaat speciale aandacht uit naar het bereiken van die grote groep inwoners met beperkte basisvaardigheden en Nederlands als moedertaal (NT1). Want die bereiken we met onze huidige aanpak nu nog onvoldoende.

3.3. Thema's

In onze aanpak stellen we drie thema's centraal.

Integrale aanpak van basisvaardigheden in het sociaal domein

Gemeenten komen inwoners met beperkte basisvaardigheden iedere dag tegen in het sociaal domein. Mensen die moeite hebben met basisvaardigheden hebben vaker geldzorgen, hebben soms moeite met het vinden en behouden van een baan, voelen zich ook vaak minder gezond en hebben vaak moeite met het aanvragen van hulp.

We willen deze mensen beter kunnen helpen en daarom gaan we binnen het gemeentelijk sociaal domein aan de slag met een integrale aanpak van basisvaardigheden. Zo kunnen we inwoners beter helpen om hun weg te vinden in het sociaal domein, vergroten we het bereik van de aanpak van basisvaardigheden en vergroten we uiteindelijk de zelfredzaamheid van onze inwoners.

Werk

Moeite met lezen, schrijven, rekenen of het gebruiken van een computer kan op het werk voor grote uitdagingen zorgen. Werknemers kunnen moeite hebben met het begrijpen van schriftelijke instructies, veiligheidsvoorschriften en waarschuwingen op de werkplek, bijvoorbeeld bij het werken met machines of gevaarlijke stoffen. Ook kan het lastig zijn om verplichte opleidingen en certificaten te behalen wanneer lesmateriaal, toetsen of instructies moeilijk te begrijpen zijn. Daarnaast worden steeds meer dagelijkse werkzaamheden digitaal uitgevoerd, zoals het ontvangen van opdrachten, het indienen van werkbriefjes en het aanvragen van verlof. Wanneer basisvaardigheden onvoldoende zijn, kan dit leiden tot onzekerheid, fouten en veiligheidsrisico's. Het versterken van deze vaardigheden helpt werknemers om zelfstandig en veilig te werken en maakt het werk uiteindelijk makkelijker en leuker.

Goede basisvaardigheden vergroten de duurzame inzetbaarheid van mensen en hun kansen op de arbeidsmarkt. De gemeenten in Helmond – de Peel willen daarom aan de slag met een aanpak van basisvaardigheden gericht op de grote groep inwoners die aan het werk is of wil. Dat doen we niet alleen, maar samen met (grote) werkgevers in de regio.

Gezin

Ouders die moeite hebben met basisvaardigheden geven dat vaak van generatie op generatie door. Hierdoor ontstaat een cyclus van laaggeletterdheid. De gemeenten in Helmond – de Peel willen samenwerken aan het doorbreken van deze cyclus. Zo voorkomen we dat een nieuwe generatie inwoners opgroeit met beperkte basisvaardigheden.

3.4. Actielijnen en acties

Met onze gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden willen we meer inwoners in een kwetsbare positie bereiken en helpen. Om dat doel te bereiken werken we de komende jaren samen op een aantal actielijnen.

We activeren twee belangrijke vindplaatsen voor inwoners met beperkte basisvaardigheden: het gemeentelijk sociaal domein en werkgevers. We investeren in het versterken van digiTaalnetwerken en brengen het effect van onze aanpak in kaart.

3.4.1. Gemeenten pakken regie met een integrale aanpak van basisvaardigheden

Gemeenten komen over de volle breedte van het gemeentelijk sociaal domein in aanraking met inwoners die moeite hebben met basisvaardigheden.

Met een integrale aanpak van basisvaardigheden kunnen gemeenten meer inwoners bereiken en helpen. Bijvoorbeeld door dienstverlening in het gemeentelijk sociaal domein toegankelijker te maken, maar ook door inwoners met beperkte basisvaardigheden te stimuleren en motiveren om die basisvaardigheden te verbeteren.

Zo draagt de gemeente actief bij aan het vergroten van het bereik van de aanpak van basisvaardigheden én wordt gewerkt aan het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners. Maar om dat te realiseren is het wel nodig dat de gemeente regie voert op die integrale aanpak.

Iedere gemeente is uniek en heeft eigen uitdagingen en voorkeuren. Het is daarom de bedoeling dat iedere gemeente in een lokaal basisvaardighedenakkoord beschrijft hoe zij gaat bijdragen aan het realiseren van onze gemeenschappelijke missie, visie en het gemeenschappelijk doel.

Daarbij kiest een gemeente een integrale aanpak die aansluit bij de doelgroep die de gemeente wil bereiken. Denk bijvoorbeeld aan:

- Een gemeentelijke gezinsaanpak voor ouders van jonge kinderen;
- Een aanpak gekoppeld aan armoede en schulden;
- Een aanpak gericht op gezond en vitaal oud worden.

Acties

1. Iedere gemeente vertaalt de afspraken uit dit regionale programma in een lokaal basisvaardighedenakkoord gericht op het vergroten van het bereik van de aanpak van basisvaardigheden. De gemeente voert daarin regie en werkt nauw samen met het lokale (digi)taalnetwerk. In het lokale basisvaardighedenakkoord dat de gemeente en de digiTaalnetwerkpartners samen gaan maken worden afspraken gemaakt over financiering, samenwerking en taak en rolverdeling;
2. Iedere gemeente werkt aan de integrale aanpak van basisvaardigheden op ten minste één beleidsthema in het sociaal domein, waarbij die clusters als vindplaats binnen het (digi)taalnetwerk worden geactiveerd.
3. Iedere gemeente communiceert in begrijpelijke taal met inwoners.

Wanneer zijn wij tevreden?

- Uiterlijk eind 2027 heeft iedere gemeente een lokaal basisvaardighedenakkoord gerealiseerd, gericht op het vergroten van het bereik van de aanpak van basisvaardigheden.
- Eind 2030 heeft iedere gemeente de aanpak van basisvaardigheden verbonden aan ten minste één beleidsthema in het sociaal domein, waarbij structureel inwoners met beperkte basisvaardigheden gevonden worden en actief naar aanbod in het digiTaalnetwerk begeleidt.

3.4.2. Gezamenlijke aanpak werkenden en werkzoekenden

Werkenden

[Basisvaardigheden in Zicht](#) laat zien dat ongeveer 20.800 inwoners met beperkte basisvaardigheden in Helmond – de Peel naar school gaan of aan het werk zijn. Het merendeel van die groep, 17.600 inwoners, is aan het werk.

Zij lopen er op de werkvloer dagelijks tegenaan dat zij beperkte basisvaardigheden hebben. Ze hebben moeite met (nieuwe) digitale werkprocessen, het lezen van veiligheidsinstructies of het halen van verplichte scholing. Ze doen vaker zwaar werk. Hebben vaker een laag inkomen. En hebben moeite om door te groeien in het werk.

Met subsidie vanuit het Nationaal Groeifonds is WerkKracht begin 2026 gestart. [WerkKracht](#) is het samenwerkingsverband in de arbeidsmarktregio Helmond–De Peel dat laagopgeleiden en laaggeletterden helpt zich blijvend te ontwikkelen. De ambitie is dat iedereen in de regio een stap vooruit kan zetten in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie – ook als volledige geletterdheid (nog) niet haalbaar is.

De aanpak is gericht op werkenden, die via werkgevers worden ondersteund bij het versterken van basisvaardigheden zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden, in combinatie met vakvaardigheden. Het aanbod sluit aan op sectoren als zorg, logistiek en techniek en wordt mede vormgegeven door werkgevers en ervaringsdeskundigen.

Werkzoekenden

Daarnaast geldt voor ongeveer 18.400 inwoners met beperkte basisvaardigheden in Helmond – de Peel dat zij niet werken en geen opleiding volgen. 11.100 van hen zijn in de leeftijd van 66 tot 75 jaar en hoeven waarschijnlijk ook niet meer te werken, maar ongeveer 7.300 inwoners met beperkte basisvaardigheden in Helmond – de Peel zijn werkloos.

Zij hebben mogelijk moeite met het vinden en behouden van werk, omdat zij moeite hebben met basisvaardigheden. De gemeenten in Helmond – de Peel vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen meedoen op de arbeidsmarkt. In onze groeiende economie hebben we iedereen nodig.

De gemeenten in Helmond – de Peel gaan samen aan de slag om werkzoekenden met beperkte basisvaardigheden te vinden en te activeren. Dat doen we samen met het RWC, het UWV en met Senzer.

Internationale werknemers

Ook in Helmond – de Peel groeit het aantal internationale werknemers. We zien dat deze groep in toenemende mate gebruik wil maken van het educatieve aanbod, waar al lange wachtlijsten zijn. Volgens de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) behoren zij formeel tot de doelgroep: volwassenen van 18 jaar en ouder die niet inburgeringsplichtig zijn.

In de praktijk blijkt echter dat de beschikbare budgetten niet voldoende zijn om alle internationale medewerkers te scholen. De WEB biedt ruimte om binnen het Regionaal Educatief Programma prioriteiten te stellen, mits er sprake is van passend aanbod, onderbouwing van keuzes en transparantie.

Wij kiezen ervoor om als gemeenten de focus te leggen op inwoners in een kwetsbare positie, zodat zij voorrang krijgen binnen het educatieve aanbod. Maar wat doen we met de groep niet-kwetsbare internationale werknemers? We zien taalonderwijs voor en sociale integratie van internationale medewerkers als een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, werknemers en gemeenten. Er zijn al verschillende voorbeelden van ontwikkeld aanbod voor deze doelgroep, bijvoorbeeld middels

cofinanciering of een eigen bijdrage van werknemers. In Zuidoost Brabant zijn goede ervaringen opgedaan met het ontwikkelen van een werkgeversaankpak voor internationale werknemers, waarin werkgevers zelf ook een bijdrage leveren. Dit is in samenwerking met Brainport voor Elkaar ontwikkeld, waar Helmond-de Peel ook onderdeel van is. We zullen de verschillende opties voor internationale werknemers verkennen en een aanpak kiezen die werkbaar en financieel haalbaar is.

Acties

1. We werken samen met WerkKracht aan de actieve verbinding met aanpak van basisvaardigheden in Helmond – de Peel: denk aan doorverwijzing van deelnemers naar het (digi)taalnetwerk;
2. We borgen de aanpak van WerkKracht binnen de aanpak van basisvaardigheden, zodat continuïteit geregeld is als de subsidie vanuit het Nationaal Groeifonds op is; hier reserveren we financiering voor vanuit de DU.
3. We maken duidelijke afspraken met het RWC, het UWV en Senzer over het vinden en scholen van inwoners met beperkte basisvaardigheden die werk zoeken. Gemeente Helmond neemt hierin het voortouw;
4. We ontwikkelen een passende scholingsroute voor niet-kwetsbare internationale werknemers, waarbij we de mogelijkheden verkennen voor cofinanciering vanuit werkgevers of een eigen bijdrage van internationale werknemers. Waar mogelijk sluiten we aan op lopende ontwikkelingen in de Brainport regio.

Wanneer zijn wij tevreden?

- Eind 2027 is de aanpak van WerkKracht geborgd binnen de aanpak van basisvaardigheden;
- Eind 2030 worden werkzoekenden met beperkte basisvaardigheden door het RWC, het UWV en Senzer gesignaleerd en actief naar aanbod in het digiTaalnetwerk begeleidt.
- Eind 2030 is er een passende scholingsroute ontwikkeld voor internationale werknemers.

3.4.3. Werken aan sterke digiTaalnetwerken

In Helmond – de Peel zijn in de afgelopen jaren krachtige lokale (digi)Taalnetwerken ontstaan, die samenwerken aan de aanpak van basisvaardigheden. Nog niet in alle gemeenten zijn deze netwerken even actief. Over het algemeen bestaat een lokaal (digi)Taalnetwerk uit de gemeente, de bibliotheek, (digi)Taalhuiscoördinator, het welzijnswerk en Ter Aa. Stichting Lezen & Schrijven vervult een adviserende rol. Veel (digi)Taalnetwerken hebben ook een (digi)Taalhuis waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor hulp en ondersteuning. Dat kan bijvoorbeeld gaan om een vraag over een moeilijke brief of hulp bij het invullen van formulieren. Maar het kan ook gaan om oefenen met het spreken van de Nederlandse taal in een Taalcafé, een cursus Klik en Tik of Taal. Daarnaast zijn er verschillende Informatiepunten Digitale Overheid (IDO). Deze informatiepunten bieden gratis hulp aan inwoners die moeite hebben met het regelen van digitale zaken van de overheid, zoals DigiD, toeslagen of een uitkering.

Die digiTaalnetwerken zijn van grote waarde en moeten ook in de toekomst een belangrijke rol blijven spelen in het bereiken en helpen van inwoners die moeite hebben met basisvaardigheden. Het aanbod dat zij ontwikkelen moet aansluiten op de behoefte van de inwoners die met basisvaardigheden geholpen willen worden.

De komende jaren werken we aan het versterken van de digiTaalnetwerken in gemeenten en werken we ook aan de onderlinge uitwisseling tussen lokale netwerken. Door samen te werken en van elkaar te leren kunnen we meer inwoners bereiken en helpen.

Acties

1. Iedere gemeente werkt aan een sterk en duurzaam geborgd lokaal digiTaalnetwerk, dat in staat is om inwoners (NT1 en NT2) te vinden en te ondersteunen met hun basisvaardigheden;
2. We stimuleren en faciliteren de regionale samenwerking en kennisuitwisseling tussen lokale digiTaalnetwerken door een regionaal digiTaalnetwerkoverleg te organiseren;
3. De gemeenten organiseren jaarlijks een regionale bijeenkomst waar kennis over en het resultaat van de regionale aanpak van basisvaardigheden wordt gedeeld;
4. We werken via bestaande communicatiekanalen (bijvoorbeeld gemeentelijke en (digi)Taalhuis kanalen) continu aan het verbeteren van de naamsbekendheid van de digiTaalnetwerken, het aanbod in Helmond – de Peel en het normaliseren van het onderwerp laaggeletterdheid.

Wanneer zijn wij tevreden?

- Eind 2027 heeft iedere gemeente een sterk en duurzaam geborgd lokaal digiTaalnetwerk, dat in staat is om inwoners (NT1 en NT2) te vinden en te ondersteunen met hun basisvaardigheden;
- De taalhuiscoördinatoren inclusief één regioambtenaar (roulerend) komen 4 keer per jaar bij elkaar voor een digiTaalnetwerk overleg om regionale samenwerking te stimuleren;
- Op initiatief van de gemeenten is er een jaarlijkse regionale bijeenkomst georganiseerd waar kennis over en het resultaat van de regionale aanpak van basisvaardigheden wordt gedeeld;
- Eind 2027 is communicatie vast onderdeel van ieder lokaal basisvaardigheden akkoord en eind 2030 is de naamsbekendheid van de digiTaalnetwerken, het aanbod in Helmond – de Peel en het normaliseren van het onderwerp laaggeletterdheid vergroot.

3.4.4. Lerende aanpak

Het is niet gemakkelijk om de basisvaardigheden van onze inwoners te verbeteren. Het bereiken en helpen van inwoners met beperkte basisvaardigheden vraagt lef en doorzettingsvermogen van gemeenten en van onze samenwerkingspartners in het netwerk.

We zullen moeten experimenteren met nieuwe aanpakken en we zullen bestaande aanpakken moeten innoveren. We kiezen daarom voor een lerende aanpak. Waarin we steeds evalueren wat gewerkt heeft en wat niet. Dat doen we door niet alleen te meten hoeveel inwoners we bereikt hebben, maar door ook in kaart te brengen welke impact we daarmee gemaakt hebben.

Acties

1. We voeren jaarlijks een evaluatie uit van de aanpak van basisvaardigheden, daarbij kijken we niet alleen naar cijfers, maar ook naar effecten;
2. Ieder digiTaalnetwerk draagt actief bij deze jaarlijkse evaluatie;
3. Resultaten van de evaluatie worden jaarlijks besproken om van te leren;
4. We creëren ruimte voor experimenten gericht op het bereiken van de NT1 doelgroep. Bij de evaluatie van die experimenten beschrijven we niet alleen het succes, maar ook de werkzame elementen. Zodat andere organisaties kunnen profiteren van geleerde lessen.

Wanneer zijn wij tevreden?

- In 2026 ontwikkelen we een kwantitatieve monitor aanpak basisvaardigheden, eind 2026 doen we een 0-meting;
- Vanaf 2027 meten we met de monitor aanpak basisvaardigheden jaarlijks hoeveel inwoners we bereiken;
- We brengen jaarlijks in kaart wat het effect is van de aanpak van basisvaardigheden in Helmond-de Peel middels de impactmeting van Maurice de Greef; hiervoor is budget gereserveerd vanuit de jaarlijkse DU middelen.
- Iedere gemeente draagt bij aan het compleet maken van de monitors.

3.5. Wanneer hebben wij ons doel gehaald

Ons doel is dat we meer inwoners in een kwetsbare positie willen bereiken en helpen met onze gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden.

Wanneer hebben we dat doel behaald? Als we jaarlijks een stijgende lijn zien in het aantal inwoners dat bereikt en geholpen wordt met de aanpak van basisvaardigheden en als het ons daarbij lukt om ook steeds meer inwoners met Nederlands als moedertaal te helpen.

Concreet betekent dit, dat we tevreden zijn als het lukt om ieder jaar:

- Meer inwoners te vinden die moeite hebben met basisvaardigheden;
- Meer bezoekers te krijgen bij het DigiTaalhuis en het IDO punt;
- Meer inwoners te laten starten met informeel aanbod, zoals de digitale cursussen.
- Meer inwoners de stap te laten zetten naar passend aanbod van het digitaalnetwerk;
- Meer inwoners zelfredzamer te maken, door hun basisvaardigheden te versterken.

3.6. Monitoring en effectmeting

Het meten van de impact van de aanpak basisvaardigheden is essentieel om te zien of inwoners daadwerkelijk vooruitgaan in lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden en of onze inzet tot een groter bereik leidt. Hiervoor worden twee instrumenten ingezet. We ontwikkelen een kwantitatieve monitor o.b.v. de al bestaande CBS-monitor. De organisaties die subsidie krijgen vanuit de WEB vullen deze monitor ook al in. Daarin wordt gevraagd naar bijvoorbeeld:

Aanbodgegevens — Welke activiteiten, cursussen of trajecten voor basisvaardigheden worden aangeboden, hoe vaak, op welke locaties en met welk doel.

Bereik en deelname — Aantallen deelnemers, kenmerken van doelgroepen (zoals leeftijdsgroepen of type leervraag), doorstroom naar vervolgaanbod en mate van uitval.

Samenwerking en verwijzing — Welke partners betrokken zijn (gemeenten, bibliotheken, werkgevers, welzijn), hoe mensen worden doorverwezen en welke routes het meest worden gebruikt.

De impactmonitor van Maurice de Greef richt zich op veranderingen bij deelnemers zelf. De monitor brengt in kaart of mensen meer zelfvertrouwen krijgen, beter kunnen meedoen in de samenleving, hun vaardigheden toepassen in het dagelijks leven en stappen zetten richting werk of opleiding. Dit maakt zichtbaar wat interventies betekenen op persoonlijk niveau.

Door beide monitors te combineren ontstaat een compleet beeld: kwalitatieve monitor laat o.a. de ontwikkeling zien wat betreft bereik en doelgroep, terwijl de impactmonitor laat zien wat er bij mensen persoonlijk gebeurt. Samen helpen ze ons bepalen of de aanpak werkt, waar bijsturing nodig is en hoe de ondersteuning verder versterkt kan worden.

4. Hoe werken we samen?

Met dit Regionale Programma Basisvaardigheden geven de gemeenten in Helmond – de Peel vorm aan hun gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden. Iedere gemeente heeft daarin eigen taken. En op een aantal punten kiezen we nadrukkelijk voor een gezamenlijke aanpak. Iedere gemeente draagt verantwoordelijkheid voor het succes van onze regionale aanpak van basisvaardigheden.

4.1. Hoe sturen we?

Stuurgroep

We organiseren 2 keer per jaar een stuurgroep voor de portefeuillehouders basisvaardigheden. Een langere bijeenkomst fysiek en één korte bijeenkomst digitaal. Tijdens de stuurgroep bijeenkomst worden portefeuillehouders bijgepraat over de voortgang van de aanpak van basisvaardigheden en gevraagd om richting te geven aan die aanpak.

Ambtelijk overleg WEB

Het ambtelijk overleg WEB komt minimaal 4 keer per jaar bij elkaar om de voortgang van de aanpak van basisvaardigheden te bespreken. Het ambtelijk overleg WEB zorgt samen ook voor de voorbereiding van de stuurgroep. De centrumgemeente bereidt het overleg voor, alle gemeenten zorgen voor actieve participatie als het gaat om kennisdeling en elkaar helpen.

Werkgroep werkgeversaanpak

De gemeenten hebben de ambitie om een gezamenlijke aanpak gericht op werkenden en werkzoekenden op te zetten. Om dit te kunnen doen wordt er een werkgroep werkgeversaanpak geformeerd. Centrumgemeente neemt het initiatief. In de werkgroep neemt een vertegenwoordiging van de regiogemeenten deel, daarnaast worden vertegenwoordigers van WerkKracht en het RWC, UWV, Senzer en Ter AA gevraagd om deel te nemen.

4.2. Overzicht wie doet wat

Gemeenten spreken af voldoende capaciteit beschikbaar te stellen voor het realiseren van dit Regionaal Programma.

Overzicht wie doet wat?	
Wat	Wie
Actielijn 1: Gemeenten pakken regie met een integrale aanpak van basisvaardigheden	
Uiterlijk eind 2027 heeft iedere gemeente een lokaal basisvaardighedenakkoord gerealiseerd, gericht op het vergroten van het bereik van de aanpak van basisvaardigheden.	Iedere gemeente
Eind 2030 heeft iedere gemeente de aanpak van basisvaardigheden verbonden aan ten minste één beleidsthema in het sociaal domein, waarbij die clusters inwoners met beperkte basisvaardigheden vinden en actief naar aanbod in het digiTaalnetwerk begeleiden.	Iedere gemeente
Actielijn 2: Gezamenlijke aanpak werkenden en werkzoekenden	
Eind 2027 is de aanpak van WerkKracht geborgd binnen de aanpak van basisvaardigheden;	Werkgroep gezamenlijke werkgeversaanpak
Eind 2030 worden werkzoekenden met beperkte basisvaardigheden door het RWC, het UWV en Senzer gevonden en actief naar aanbod in het digiTaalnetwerk begeleidt.	Werkgroep gezamenlijke werkgeversaanpak
Eind 2030 is er een passende scholingsroute ontwikkeld voor niet-kwetsbare internationale werknemers.	Gemeenten i.s.m. BvE.

Actielijn 3: Werken aan sterke digiTaalnetwerken	
Eind 2027 heeft iedere gemeente een sterk en duurzaam geborgd lokaal digiTaalnetwerk, dat in staat is om inwoners (NT1 en NT2) te vinden en te ondersteunen met hun basisvaardigheden.	Iedere gemeente
Taalhuiscoördinatoren en één beleidsambtenaar (roulerend) komen 4 keer per jaar bij elkaar voor een DigiTaalnetwerk overleg om regionale samenwerking te stimuleren;	Gemeente en DigiTaalhuis coördinatoren
Op initiatief van de gemeenten is er een jaarlijkse regionale bijeenkomst georganiseerd waar kennis over en het resultaat van de regionale aanpak van basisvaardigheden wordt gedeeld;	Centrumgemeente pakt de regie, de andere gemeenten dragen bij
Eind 2027 is communicatie vast onderdeel van ieder lokaal basisvaardigheden akkoord en eind 2030 is de naamsbekendheid van de digiTaalnetwerken, het aanbod in Helmond – de Peel en het normaliseren van het onderwerp laaggeletterdheid vergroot.	Iedere gemeente
Actielijn 4: Lerende aanpak	
In 2026 ontwikkelen we een kwantitatieve monitor aanpak basisvaardigheden, eind 2026 doen we een 0-meting.	Centrumgemeente pakt de regie, de andere gemeenten dragen bij
Vanaf 2027 meten we met de kwantitatieve monitor aanpak basisvaardigheden jaarlijks hoeveel en welke inwoners we bereiken.	Centrumgemeente pakt de regie, de andere gemeenten dragen bij
We brengen jaarlijks in kaart wat het effect is van de aanpak van basisvaardigheden in Helmond- de Peel middels de impactmonitor van Maurice de Greef.	Centrumgemeente pakt de regie, de andere gemeenten dragen bij
Iedere gemeente draagt bij aan het compleet maken van de monitors.	Iedere gemeente
Samenwerking	
Organisatie Stuurgroep	Centrumgemeente
Organisatie Ambtelijk overleg WEB	Centrumgemeente
Organisatie Werkgroep gezamenlijke werkgeversaanpak	Centrumgemeente

5. Financiën

Verdeling van de middelen

De WEB middelen worden via een SPUK (in de toekomst BFU) en DU (Decentralisatie uitkering) verstrekt aan de centrumgemeente, gemeente Helmond. Deze middelen worden verdeeld onder alle gemeenten binnen de arbeidsmarktregio Helmond- De Peel. De centrumgemeente ontvangt deze middelen en keren deze uit volgens de afgesproken verdeling. 70% van de SPUK-middelen gaan naar het formele aanbod, dit is in onze arbeidsmarktregio het Ter Aa. Met deze middelen verzorgen ze taallessen en trajecten die, indien van toepassing, kunnen leiden tot een certificaat. 30% van de SPUK-middelen inclusief decentralisatiebudget gaat naar het non-formele aanbod. Dit aanbod verzorgt taallessen en trajecten die niet kunnen leiden tot een certificering, denk aan een taalcafé.

Van SPUK (Specifieke Uitkering) naar BFU (Bijzondere Fondsen Uitkering).

De financiering van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) verandert van een Specifieke Uitkering (SPUK) naar een Bijzondere Fondsen Uitkering (BFU). Het belangrijkste verschil is dat een SPUK is geoormerkt voor een specifiek doel en verantwoording vraagt over de besteding daarvan, terwijl een BFU de gemeenten meer beleidsvrijheid biedt binnen een breder doel.

Binnen onze arbeidsmarktregio hebben de regiogemeenten afgesproken dat deze wijziging geen gevolgen heeft voor de inzet van de middelen. Ondanks dat de middelen in de toekomst via een BFU beschikbaar komen, blijven we deze gezamenlijk en in hun totaliteit inzetten voor de uitvoering en bekostiging van de WEB, volgens de bestaande regionale afspraken in dit regionale plan.

Decentralisatie uitkering

Ieder jaar krijgen we aanvullend op de SPUK (na te noemen BFU), een aanvullende Decentralisatie Uitkering. Deze hoeven we niet te verantwoorden en kunnen we breed inzetten ten behoeve van de WEB.

Inzet regionaal plan

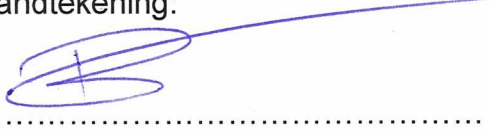
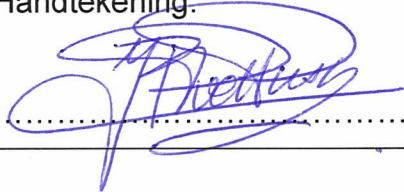
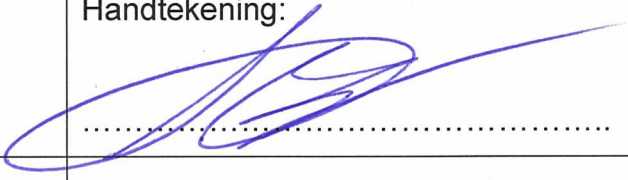
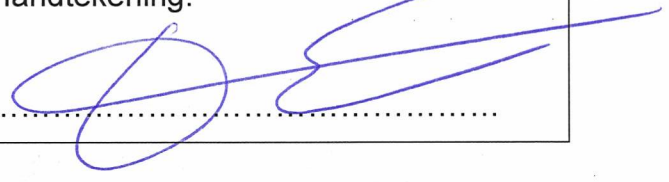
De middelen die we voor de WEB ontvangen vormen het uitvoeringsbudget van dit regionale plan. De verdeling 70% formeel en 30% non-formeel ligt vast is de subsidieregeling. Ieder jaar kijken we naar de decentralisatiemiddelen en hoe we deze inzetten. Omdat we regionaal afspreken de middelen voor laaggeletterdheid in te blijven zetten ook als de SPUK omgaat naar een BFU, kunnen we de afgesproken kaders en doelen van dit plan nakomen en door ontwikkelen waar nodig.

Verdeling van de middelen

Voor 2027 bedraagt het verwachte beschikbare budget voor non-formele volwasseneneducatie €430.675. Dit bedrag bestaat uit de beschikbare non-formele WEB-middelen van €312.295 en de decentralisatie-uitkering van €118.380. De middelen worden verdeeld over de gemeenten binnen de arbeidsmarktregio conform de vastgestelde verdeelsleutel vanuit het Rijk.

Deze bedragen kunnen voor 2028, 2029 en 2030 anders zijn. De juiste bedragen voor de verdeling van de middelen en de manier waarop de subsidie verleend wordt staan in de Nadere Regels Subsidie Volwasseneneducatie Helmond.

6. Ondertekening wethouders

Gemeente Helmond	Gemeente Geldrop-Mierlo
Naam: <u>Boris Kox</u>	Naam: <u>Hanneke Meulendijk</u>
Handtekening: 	Handtekening:
Gemeente Asten	Gemeente Someren
Naam: <u>Janine Spaar</u>	Naam: <u>Daniël v. Schinder</u>
Handtekening: 	Handtekening:
Gemeente Laarbeek	Gemeente Gemert-Bakel
Naam: <u>Monika Sloets</u>	Naam: <u>Laurens van der Berg</u>
Handtekening: 	Handtekening:
Gemeente Deurne	
Naam: <u>W.A. Bulten</u>	
Handtekening: